

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepi utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 117. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 május 24

Pénzhiány és mezőgazdaság.

(K. Ö.) Merkantilis gondolkodásu országunkban minden esztendőben egyszer szokták a mezőgazdaságot számba venni. Aratáskor mindenki számba veszi a mezőgazdaság hozamát és a jó vagy rossz aratásról következtet az ország gazdasági fellendülésére vagy pangására.

Most egyszerre megváltozott a helyzet. Mindenki a pénzhiány okát a mezőgazdasági hitel szervezetlenségében és elégtelen voltában találja meg. Mert igaz, hogy az Osztrák-Magyar Bank már régebben rátért a 4 százalékos normális kamatlábra és Berlinben tekintettel a magánkamatláb viszonyok kedvező alakítására, arról beszélnek, hogy a bankkamatlábat 3 és fél százalékra fogják leszállítani, még sincs pénzünk. És miért nincs. Mert nincs a mezőgazdának. A mezőgazda nem kap befektetésre szolgáló jelzálogkölesont és a merkantilis észjárás is rájön arra az igazságra, hogy ha nincs pénze a mezőgazdának, úgy nincs senkinek. És bár záloglevél kibocsátással foglalkozó intézeteink kezdetben az 5 százalékos, utabban a 6 százalékos záloglevelek kibocsátásával foglalkoznak, kölesont még sem lehet kapni. Birtokváltásoknál azonban és azokban az esetekben, mikor az adós az anuitással hátralékban marad, ugyancsak kihasználják záloglevélbankjaink a helyzetet. Az adós árfolyamdifférenca, törlési díj, felemelt évi anuitás és egyéb címeken 15-16 százalékos fizet.

A mezőgazdaság, mert újabb záloglevél kölesont nem kap, pang és

vele együtt az ipar és kereskedelem. A záloglevelek kibocsátásával foglalkozó intézetek pedig a meglévő záloglevél kölesont konvertálásából csinálnak üzletet.

Rendes viszonyok között a pénznek 4 százalékos kamatlába a tőkét arra bírná, hogy jobb kamathozadékot biztosító vállalkozásokba bocsájtkozzék. Lenne munkaalkalom, kereset és pénzforgalom. — Ez ugyebár kizárólagosan a nagytőke akaratától függ. Rendes körülmények között bizonyára így alakulna ki a helyzet. Csakhogy most rendkívüli időket élünk. A jelszó az, hogy mindent a militarizmusnak. Ebben az évben a számbavehető európai hat katonai állam három milliárd újabb adósságot csinált.

Anglia egymagában egy év alatt 296 millió koronával, a többi öt nagyhatalom pedig 1440 millió koronával emelte évi hadügyi kiadásait. Mi négy év alatt 2000 millió korona adósságot csináltunk és a pénzügyminiszter újabb 400 millió korona járadékkölesont kibocsátását helyezte kilátásba, mert csak így tudja az államháztartásból a deficitet eltüntetni.

Ilyen körülmények között hiába hivatkozunk mi a nagytőke akaratára és jobb belátására, ez teljesen felesleges dolog, mikor akaratuk teljesen a közkormányzat intézkedésének van alárendelve. A közkormányzatot ismét az Európaszerte uralkodó fegyverkezési láz irányítja.

Tehát nem jut a mezőgazdaságnak és így nincs pénzünk. És mi a teendő? A várakozás. Az aratás már nincs messze. Lehet, hogy az

jól sikerül és az ismét egy kis vállalkozási kedvet fog az emberekbe önteni. De ha nem sikerül? Erre már nem válaszolunk.

De ha a mezőgazdaságtól függ az ország pénzforgalma és közgazdasági lendülete, vajjon nem elemi kötelességünk-e a mezőgazdaság fejlesztéséről intézményszerűen gondoskodni, legelső sorban oly hitel-szervezetről, mely a mezőgazdaságot állandóan táplálni tudja, nehogy pénzhiány idején a mezőgazdasággal együtt ipar és kereskedelem is pongásra legyen kárhozható.

A pénzügyviszonyokra és az államok szorult helyzetét különben eléggé jellemző az a körülmény, hogy úgy Magyarország mint Ausztria hónapról-hónapra jelentkezik az Osztrák-Magyar Banknál, hogy a reá eső nyereséget megkaphassa. Ki gondolhat ilyen körülmények között arra, hogy az államból induljon ki oly mozgalom, mely anyagi áldozatok árán is lábra állítsa a mezőgazdasági hitelügyet, telepítést és rendes birtokforgalmat. Mikor pénze volt, akkor sem adott a mezőgazdaságnak, hanem a bankoknak kamatmentesen, vagy egy százalékra.

Pedig ha a mezőgazdaságot istápolta volna, az háládatosabb lenne és vissza tudná adni a gazdasági életnek, amit az állam reáfordított. Az államnak a cimletei pedig már nem kelendők. Az állam kezd rossz adós lenni, mert a hitelezők, kik tőkebefektetésre vásárolták az állam kötleveleit, az árfolyamok rohamos áresése folytán pénzüket veszítették. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy az olcsó pénz dacára nincs pénz

Szönyeg- és függönyvásár

leszállított olcsó árakkal megkezdődött. Paplan, matrac, ágy és asztalterítők. Szepességi és rumburgi vásznak és asztalneműek. Teljes menaszszonyikelengyék gyönyörű csecsemő fehérneműek

Czillér Imre áruházaiban.

és akinek van, az sem vásárol állami kötvényeket és azért kell ezek árfolyamának lemorzsolódnia, holott az előtt az állam cimleteit tőke és kamat szempontjából a legjobb befektetési papirnak tekintették. A differenciát ismét csak a mezőgazdaság fizeti meg.

A pénzügyi hiányt a mezőgazdaság is tehát csak úgy képes megszüntetni, ha megnyitjuk számára azokat a csatornákat, melyekből az olcsó pénz és a hosszú lejáratú kölcsönök csörgedeznek. Addig csak akadémikus értelmők van azoknak a miniszteri szavaknak, melyek a mezőgazdaságot a többtermelésre biztatják. Mert miből?

A kormány új javaslatai. A képviselőház legközelebbi ülésén Balogh Jenő dr igazságügyminiszter két újabb törvényjavaslatot terjeszt elő. Az első az Auszáriával való jogsegély-egyezmény becikkelyezéséről szól, a második a törvénykezési illeték reformjáról. Az utóbbi javaslat ötven százalékkal emeli az illetéket, amiért azonban bőven kárpótolják (?) a jogkereső közönséget a peres eljárás gyorsításával (?) a progresszióra való törekvéssel és az okatlan pereskedéstől való elriasztással.

A monarchia és Románia. Pallavicini őrgróf konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet, aki már szerda óta itt van és akit Károly király hosszabb kihallgatáson fogadott, itt tartózkodása óta a kabinet összes tagjainál is tett látogatásokat. A Neue Freie Presse diplomáciai forrásból származó értesülése szerint Pallavicini őrgróf nagykövet politikai misszióban jár Bukarestben. A nagykövetnek, aki sok éven át

bukaresti követünk volt, a román fővárosban nagy a tekintélye és ezért azt a feladatot bízták rá, hogy azt a kedvezőtlen hangulatot, amely Románia bizonyos körében a monarchiával szemben tennáll, eloszlassa és arra törekedjék, hogy a két szomszédos állam között ismét helyreálljon a régi jó viszony.

Bosnyák ügyek és közös pénzügyek.

A magyar delegáció tagjai tegnap délután 10 órakor ülést tartottak, hogy végezzék a bosnyák költségvetéssel, a zárszámadási bizottság jelentésével és a pénzügyi költségvetéssel.

Az ülés.

Zichy Ágoston gróf féltizenegy óra előtt néhány perccel nyitja meg az ülést.

Az elnök kéri, hogy a napirend első pontjaként az 1912. évi zárszámadásról szóló jelentést tárgyalják.

Miklós dön ismerteti a jelentést, amelyet általánosságban és részleteiben elfogadnak hamarosan.

Napirend szerint a pénzügyi albizottság jelentése következik.

Szűllő Géza előadó ismerteti a jelentést. A költségvetésről szólván, felemlíti, hogy azt takarékoság jellemzi. Az egész emelkedés 124,825 korona. Az egyes tételeknél a nyugdíjat kivéve, számbavehető emelkedés nincs. Kéri a jelentés elfogadását.

A delegáció a jelentést hét határozattal együtt, általánosságban és részleteiben elfogadta.

Az egyesült négyes albizottság jelentését Papp Géza báró terjesztette elő. Jelentése tiszta és kimerítő képet ad Bosznia mai állapotáról. A lakosság hangulata a monarchia iránt határozottan igen jó. A birtokviszonyok rendezése folyamatban van, a kmet-megváltások előnyösen folynak. Tizennégy év múlva a kmetmegváltások befejezést nyerhetnek.

Chorin Ferenc bírálta a jelentést, utána Tisza István válaszolt. Báró Papp Géza élt ezután a zászó jogával.

Végül Thallóczy Lajosnak, a közös pénzügyminiszter megbízottjának felszólalása után a jelentést általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció folytatta a külügyi vitát. Korosel (szlovén) polemizált Waldner német nacionalistával és a nemzetiségi békét sürgette, utána pedig Vanyee hangoztatta a cseh alkotmány helyreállításának szükségességét.

A 3 milliós kölcsön ügye.

Riasztó híresztelések.

A május havi közgyűlésen Nagyvárad városa egyhangulag fogadta el a város tanácsának előterjesztését a 3 milliós kölcsön felvételére s elismeréssel adózott Rimler Károly polgármesternek, azért a hosszú és buzgó fáradozásért, amelylyel a mostani nehéz gazdasági viszonyok között is, sikerült a város részére megszerezni a 3 milliót, amelylyel sikerülne a már két év óta nyomorgó és nélkülöző nagyvárad ipart megmenteni s némileg felsegíteni.

Most azonban arról a meglepő hírről értesülünk, hogy jölehet bár egyhangulag szavazta meg a kölcsönt a törvényhatóság, még is veszély fenyegeti a város ezen legújabb pénzügyi tranzakcióját, mert talán a miniszternek vannak kifogásai az ellen.

A hiradás szerint ugyanis a miniszter nem szándékozik jóváhagyni a 3 milliós kölcsönt. Ugyanis a miniszter az összes vidéki városok érdekében egy nagyobb kölcsön felvételét vette kezébe s ezen kölcsön-

ROMANTIKA.*

— Elbeszélés. —

Írta: Zöldi Márton.

— Igen, igen — mondotta Zádorné a kis, meghitt társaság előtt — már harminc éves voltam, mikor férjhez mentem . . . De ezt a kissé elnyújtott hajadon koromat a romantika bűvös virágai szótták át. Lehet, hogy eltulzom a dolgot, de azt hiszem, hogy Scott Walter, Jókai vagy akár Hugo Viktor beállíthatott volna egy-egy fejezetbe . . .

Aki ezeket mondotta, az ötvenben közeljáró, energikus arckifejezésű, még mindig szép és kifogástalan termetű asszony volt, Zádor Pálnak, a gazdag selyemgyárosnak a felesége. Azután barátnői unszolására így folytatta:

— Tehát kezdem előlről lexikálisan: Születtem ekkor és ekkor a Fehérkörös partján egy uradalmi csósz szellős kunyhójában. Igen kérem, édesapám a Platám gróf uradalmában csósz volt és én tizennégy éves koromban, meztlenül, mint egy görög szobor, legeltettem idegesen gágogó libáimat a Köröspart buja fűjében.

És a szerelem fenséges érzése, boldogító mámorra itt a nagy fűzfák reszkető árnyéká-

* Az Élet legutóbbi számából.

ban, a rikitó pipacs és a szelid kakukfü pásztori milióében lepte meg szívemet először . . . Udvarlóm akadt . . . egy zilált külsejű, nyugtalan tekintetű és szilajvérű ifju . . . a tanító fia . . . egy kicsapott diák . . . De a versaillesi udvar egykori gáláns lovagjai nem lehettek figyelmesebbek, gyöngédebbek és udvariasabbak, mint az én imádóm ott a végtelen rónán . . . Mindennap találkoztunk . . . azaz ő eljött s a Körös tulsó partjáról udvarolt át nekem . . . Meg kell jegyezmem, hogy a Körös azon a helyen nagyon keskeny volt s a vize térdig sem ért . . . És még sem jött át hozzám. Milyen tüzes, ékesszó-lással csépelte ei, hogy őt nem butasáért vagy rossz tanulásért csapták ki az iskolából, hanem azért, mert pártját fogta egy gyenge, vézna jó fiúnak, kit egy erősebb fiú kegyetlenül megvert. A verekedés a Körös hidján történt s az én tüzesvérű udvarlóm úgy felháborodott rajta, hogy a kegyetlenkedő diákot derékon kapta és a hidról a Körösbe dobta. Igaz, hogy nyomban utána ugrott és kimentette, de azért mégis kicsapták az elrettentő példa okáért.

Mikor az év nyarán a kis libáim anynyiak lettek, az én udvarlóm végképp eltűnt a Körös partjáról. Utolsó találkozásunkkor ezeket mondotta:

— Juliskám, ugy is tudod, hogy szeretlek . . . Nem lesz nekem más feleségem soha, csak te . . . Ha Isten megsegít, négylovas hintón jövök érted, mint a mesében . . . Ugy nézz a szemembe kis Juliskám!

És hogy jobban a szemébe nézhessek, ez egyszer átgázolva jött a Körösön és megfogta a kezemet. Azután elment büszkén, felémelt fővel, mint hajdan a hareba induló lovagok.

Ugyancsak az esztendőnek a telén dőlt el az én földi sorsom és pedig elég regényes, hogy ne mondjam, vadregényes körülmények között. Erős tél volt, a megáradt Körös már december elején befagyott. Édesapát a beteg parádés kocsis helyére berendelték a kastélyba s így egyedül maradtam gyengélkedő édesanyammal a kis csószházban, melynek hátsó kis ablaka a befagyott Körösre nézett.

Egy ójszaka, mikor a megdermedt, havas tájéket a teli hold öntötte el hideg fényével, első álomból rémes kiáltás ébresztett fel. Ugyanakkor a kutya vad, ingerült ugatása hallatszott. Első pillanatra tisztában voltam, hogy mi történik. Farkas jár a tanya körül és valakit meg is támadott. Felkaptam a hosszú csövű csószpuskát és anélkül, hogy édesanyámnak szóltam volna, rohantam, újamat a ravaszon tartva, a veszedelem tájékára.

Mindennemű szörme és ruhá-neműek megóvására, moly-károk ellen csakis a valódi

Mirt-molyirtó keveréket használjuk, mely a legbiztosabban ható szer még a moly-petek ellen is; kellemes illatánál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyszinte raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, Weinreich-féle molyalther, mof, Bagaria papir, szagtalan molyirtó gyökér, Tarmalit, Naphtalin, Terpetinszesz, Pacsuli és Kamphor.

Farkas István
Apolló drogeriájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13-02. Telefon 13-02.

ből kapják a városok azon összeget, amelyre ez időszereint szükségük van.

Természetesen a városok között Nagyvárad is fel volt véve, nem egészen 3 millió koronával.

Az a 3 millió, melyet most a polgármester megszerzett a városnak, összefüggésben van a miniszter által felveendő kölcsönrel, mert be van számítva a kormány által felveendő kölcsönbe, mint a Nagyvárad részére eső összeg.

Éppen itt van a bökkenő, amiért talán nem hagyja jóvá a miniszter a három millió korona felvételét, mivel a többi városok rovására jutna az összegből Nagyvárad városának 3 millió. Az 1914. évre Nagyvárad városának felveendő összeg annyi, hogy abból kiteljék a vágóhidat, a munkáslakások építése és még a honvédtüzér laktanya kibővítése, ami több mint 2 millió korona.

Rimler Károly polgármester azonban, hogy minden eshetőségre készen álljon a város és a meglepetéseket elkerülje, utasította Szűcs Géza városi főszámvevőt, miszerint felterjesztésben részletesen mutasson rá, hogy mennyire szüksége van Nagyvárad városának a 3 millió kölcsönre s hogy tulajdonképpen inségmunkáról van szó, amelyekre már meghirdették az árlejtést s rövid idő alatt hozzá kezdenének a munkákhoz.

Itt halogatni nem lehet, mert a nagyvárad ipar már az összeroskadás szélén áll s a zülés útjára jut, ha azonnal nem kap munkát. A munkások ezrei munkanélkül kinlődnak és nyomorognak.

A felterjesztést még tegnap elküldte Rimler Károly polgármester a belügyminiszterhez.

Éppen jókor érkeztem. A farkas által fenyegetett ember a puskatusával védekezett, miután a töltéseket már előbb sikertelenül kilőtte. A farkas vad dühvel kaparta a havat és fogait messzehallóan csattogtatta. A tanyai népnek rendíthetetlen nyugalmaival közeledtem a toporzékoló farkashoz és öt lépés távolságból lőttem a nyakába. A nagy veszedelmes vadállat hangtalanul terült el a havon.

A megmentett ember a gróf legjobb barátja volt, a legmelegebb szívű emberek egyike, még abban az évben zárdába adott, honnan öt év múlva kerültem ki, mint perfekt uri kisasszony, franciával, zongorával, táncsal és Huigge illemtarával elegyesen.

Jóltevőm úgy intézkedett, hogy a kastélyban maradjak, mint a grófné társalkodónője. A grófnőről kevés jót mondhatok, mint norddeutsch „Fräulein“ került a főuri családhoz. Sokszor az ingerült majom gonoszságával érezte velem paraszti származásomat. Csak férje, a gróf jelenlétében volt kedves velem, ismerte annak nobilis természetét, tudta, hogy nem tűrne el semmi olyat, mi a legesekélyebb bántalom számba mehetne.

Látom ajkakon lebegni a kérdést, hogy mi lett udvarlómól? Nos, nem tűnt el a szürke semmiségbe. Legkevésbé. A kis falusi tanítói lakba minden hónapban levél érkezett tőle a tengerentúlról. Amerikában kereste

Közepes szőlőtermés Fenyeget a szőlőmoly invasió.

Nagyvárad város hegyközségének választmánya tegnap délután tartott ülésében foglalkozott a hegyközséget érdeklő kérdésekkel.

Dr Molnár Imre elnökle alatt Bordé Ferenc, Darvassy Lajos, Füredy László, Papp György, Jelinek Géza, Balázsoviéh Rezső, Kaczián Károly, Márkus János hegybíró voltak jelen.

A hegybíró jelentése szerint a hegyen minden rendben volt; nagyobb büneset nem történt; több tyuktolvajt elfogtak. A közegészségügy a hegyen kielégítő. A permeterzési idő elérkezett; a szőlőmoly ellen pedig május 27-től kell védekezni. — A gyümölcs-termés részben jónak mutatkozik; a szőlő elég szép, de csak közepes termést mutat. Végül feleliti a hegyi utak rosszóságát. — A hegybíró jelentését tudomásul vették.

Dr Molnár Imre tudomására hozza a választmánynak, hogy a városnál felszólalt, hogy a rendőrség fejlesztésére küldött 56000 korona államsegélyből a hegyi rendet fenntartó hegykerülőket fizetését javítsák. A tanács tagjai megígérték, hogy a jövő évben gondoskodnak erről.

Bejelentette elnök, hogy a szőlősgazdák Országos Szövetsége július 12—13-án közgyűlést, továbbá orsz. borászati kongresszust és kiállítását rendez. A hegyközség képviselőiben dr Molnár Imre és Balázsoviéh Rezső küldettek ki a kongresszusra és kiállításra.

Elnök bemutatta a földmívelési miniszter rendeletét, amelylyel a Dalmát borok beözönlését meggátolja.

Ezután a szőlőmoly elleni védekezésről tanácskoztak. Bevan bizonyítva, hogy a május 2-án volt fagy a szőlőkben tett kárt, de a szőlőmolyt sem pusztította el. Így kilátás van ez évben is a szőlőmoly invasióra. A védekezést május hó 25-én meg kell kezdeni.

Egyéb tárgya nem volt az ülésnek.

A nagyváradai gyermek-nap.

Junius 6 és 7-én.

Az ez évi gyermeknapokat már a legtöbb helyen megtartották. Az eredmény mindenütt kielégítő, ha nem is valami fényes eredménnyel.

Nagyváradon junius hó 6-án és 7-én tartják meg ezen emberbaráti ünnepélyt, amely a szegény gyermekek érdekeit szolgálja.

A buzgó rendezőség és intéző bizottság dicsérendő agilitással, fáradhatlan buzgósággal készíti elő a jótékony napját, hogy fényes siker koronázza a nemes lelkek nemes törekvését.

Hlatky Endre főispán, mint az intéző bizottság elnöke, a napokban bocsátotta ki felhívását azokhoz az uri hölgyekhez, akiket az intéző bizottság a gyűjtő urnák védnökeivé választott. A védnöki tisztre vállalkozó urhölgyek feladata lesz az egyes urnáknál közreműködő hölgyek felkérése; ez által még sokkal inkább lehet számítani a hölgytársadalom közreműködésére és támogatására.

Az urnákhoz felkért védnök urhölgyek névsora és beosztása a következő:

1. Teleky-utca Órangel-Gyógyasztár: Sulyok Istvánné.
2. Teleky-utca, Mezei János üzlete: dr Adorján Arminné.
3. Sas passage: Darvas Istvánné.
4. Kishidő, Szent László-tér: Schütz Albertné.
5. Kishidő, Bémer-tér: özv. Grunwald Henrikné.
6. Royal kávéház, Bémer-tér: dr Örley Györgyné.
7. Rákóczi-ut, Moskovics cipő-üzlet: Laszky Arminné.
8. Emke kávéház, Bémer-tér: Erdélyi Miklósné.

annyi pénzt, hogy újabb vállalkozásba bocsátkozhatott.

És most olyan fejezethez érkezem, mely alkalmas arra, hogy a telepátia elméletének liveit komolyabban foglalkoztassa és mélyebb gondolkodásba ejtse, ha erre hajlamuk és idejük van. Az a gondolat, hogy én a körösparti udvarlóm, a szerencsével oly elszánt viaskodást folytató amerikai szerencsevadászt mélyen szeretem, a lelkemhez forrott. És mégis, szikra híján a más felesége lettem. Egy fiatal mérnöké, ki azon a vidéken nagyobb csatornázási munkát vezetett és gyakori vendége volt a grófi kastélynak. A mérnök magától a gróftól tudta történetemet és élénk érdeklődést mutatott irántam. Később megmondta a grófnak, hogy kész lenne elvenni feleségül. És én — egészen őszintén beszéltem — haboztam.

A gróf egy szóval sem unszolt, noha éreztem, hogy ez a házasság kedvére való lenne. S mint már mondtam, magam sem idegenkedtem tőle tulságosan. És végre is huszonnyolc éves voltam s a vénleányság fenyegető gondolata engem is épp úgy nyugtalanított, mint ahogy másokat nyugtalanít.

Az amerikai ideálom alakja kezdett elmosódni lelkemben, azaz csak úgy foglalkoztatta képzeletemet, mint az olvasott regények daliás, viharos hősei. Szeretjük, esetleg imád-

szereneséjét a kalandos képzeletű kiesapott diák. Levelei, melyeket édesanyja nekem mindig felolvasott, egy vakmerő, a sikerért mindent kockáztatni kész, nagy stilusu, de minden bűnös hajlamtól távol álló kalandor jellemét és életpályáját tüntették fel.

Oh mennyi reményt, lelkesedést, izgalmat és lesújtó fájdalmat szívtam magamba a kis tanítói lakban azokból az amerikai levelekből, melyekben nekem mindig jutott egy tiszteletteljes üdvözlés. A kiesapott diák Filadelfiában orvosi diplomát szerzett, de a vagyonszerzési vágy elűzte Kalifornia aranymezőre. Azután farmer lett olyan területen, hol akkoriban az indiánusok még erősen nyugtalanították a bevándorolt fehéreket. Le is irt levelében néhány éjjeli harcot s én hetekig nem tudtam nyugodtan aludni, mikor megtudtam, hogy két vakmerően betolakodó indiánust kénytelen volt sajátkezűleg ledur-rantani.

Hányszor és hányszor álmodtam ezekkel a rézbőrű vademberekkel, kikről nem nagyon megnyugtató dolgokat olvastam Cooper könyveiből a zárdában. Az én udvarlóm is megérezte bosszuálló természetüket. Egy éjjel felgyújtották a farmot. Mindene olaveszett. Koldusszegényen menekült, örülve, hogy pusztá életét megmentette.

Az orvosi diplomával megint szerzett

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-télep 7. sz. Új vashidő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb tüzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

9. Szent János-utca, Reich-féle üzlet : dr Szolnok Jenőné.
 10. Szaniszló-utca, Sz. István gyógyszer-tár: Reichtné, Bauer Zsófia.
 11. Máv. állomás: Butyka Lajosné.
 12. Rákóczi-ut, Pénzügyigazgatóság : Nagy Odönné.
 13. Sztarovezky-utca, Madonna gyógyszer-tár: dr Mártonffy Marcellné.
 14. Igazságügyi palota: Bary Jó-zsefné.
 15. Uri-utcai szeglet, M. Korona gyógyszer-tár: özv. Személyi Kálmánné.
 16. Velencei állomás. Huszár Bertalanné.
 17. Templom-tér: Hegedüs Rezsóné.
 18. Nagyvásár-tér, Oroszlán gyógyszer-tár: Diósi Lajosné.
 19. Kereskedelmi Csarnok: Krausz Sámuelné.
 20. Zöldfa-utca szeglet: May Sándorné.
 21. Kert-utca szeglet: dr Grósz Samuné.
 22. Rákóczi-ut szeglet, Schlauch-tér: Gerő Arminné.

A gyűjtésen kívül olyan programot állított össze a rendezőség, amely nemcsak derekasan betölti a két napot s kellemes szórakozást nyújt, hanem kedves meglepetésekben is bővelkedik.

A király gyógyulása. A Korrespondenz Wilhelm ma délelőtt a következő kommunikét adta ki: Miután a bronchiák hurutjának tünetei már igen csekélyek, a közérzet, az erőbeli állapot, az étvágy teljesen kielégítő, miután továbbá a király tegnap minden utókövetkezmény nélkül háromnegyed óra hosszáig tartó sétát tett a szabadban, mától kezdve a király állapotáról további bulletinek nem fognak kiadatni.

juk őket, de tudjuk, hogy csak a titkos vágyak szárnyán, az álmvilágban hozhatók vonatkozásba sorsunkkal.

És kétségtelen, hogy a mérnök felesége lettem volna, ha a grófné, kit őszintén és fentartás nélkül utáltam, nem erőltette volna ezt a házasságot. De erőszakoskodása vad dacot esiholt ki lelkemben. Nemet mondtam és boldogan, felemelt fővel, mint aki visszanyerte szabadságát, mentem a tanítói-lakba, hol nyolc hónap óta nem jártam.

Valami bűnbánat-félet is éreztem, mikor a kis, alacsony szobába léptem. Elvoltam készülve néhány szelid szemrehányásra az anyja részéről. Mikor arcát jól megnéztem, szomorunak és kissé nyugtalanak találtam.

— Jó, hogy jössz, — mondotta szinte bibliai nyájassággal — legalább van, akinek panaszkodhatom.

— A néninek panaszja van? — kérdeztem — s a bűnbánat élesen nyilalt át lelkemen.

— Persze, hogy van — folytatta nagy sötétkék szemét megható bizalmassággal rám függesztve, — képzeld az a rossz fiú nyolc hónap óta alig ír. Azaz küldött minden héten egy képes levelezőlapot más-más városból, de csak a neve van rajtuk, semmi más. Nem tudom, mi van vele.

Ebben a pillanatban éreztem, hogy a féltékenység mérges fullánkja lelki szervezetembe jutott. A kínos nyugtalanlás egy hirtelen rohama a légzőszerveimet is kizozni

Megoperálták a tenoristát.

Nyolc nap alatt elhagyhatja a kórházat.

A nagyváradi színház publikuma mindig szeretettel érdeklődik kedvencei iránt. Napok óta sűrűn adunk felvilágosítást telefonon az érdeklődőknek a tenorista állapota felől. Nagybeteg színészeket igazán vigasztalhat ez a meleg érdeklődés, mert ez talán még a forró esték tapsviharánál is értékesőbb.

Napok óta a közkórházban fekszik *Medgyaszai Jenő*, a Szigligeti színház tenoristája. Egy heves és erős léghuzatból olyan fülhártyagyulladását kapott, hogy elkerülhetetlen volt az operáció. Május 19-én került a kórházba, azóta aggodó gonddal és szeretettel veszik körül a beteg tenoristát, akit felesége naponta többször meglátogat kis fiával együtt.

Az operációt tegnap délelőtt hajtották végre az orvosok. Délelőtt fél 10 órakor elaltatták a beteget s háromnegyed 11 óráig tartott a kényes operáció. Előre sietünk kijelenteni, hogy az operáció — amint azt munkatársunk előtt az orvosok kijelentették — fényesea sikerült. Kizárt dolog minden további komplikáció s csak feltétlen nyugalomra van szüksége a betegnek.

Ha nyolc napig nyugodtan viselkedik, akkor annyira megerősödhet, hogy hazamehet és otthon kezelik tovább. Azért most az orvosok csökkentették a látogatások számát is.

A műtétet dr *Balla* gégespecialista hajtottá végre dr *Fráter Imre*, dr *Bozóky*, dr

kezde. Alig tudtam levegőhöz jutni, fojtott hangon, tetetett közömbösséggel mondtam:

— Talán megnősült és nászuton volt.

Az öreg tanítóné, a szép, galambosz matróna tagadóan csóválta fejét.

— Azt nem hiszem — mondotta elég nyugodtan — az én szegény fiamat messze elragadta a sors családjától, de a családi erkölestől sohasem ragadhatja oly messzire, hogy megnősüljön édesanyja tudta nélkül.

Igaza volt, de azért én sem jártam egészen távol a valóságtól. Az én tengerentuli jegyesem — mint azt később megtudtam — körülbelül ugyanabban az időben, mikor én az eszmei hütlenséget elkövettem, komolyan foglalkozott egy amerikai házasság tervével. Mondom, csaknem egy és ugyanabban az időben mind a ketten átmenetileg valami elhidegülést éreztünk. Félév múlva felesége lettem. Mert hiszen sejtik, hogy a kicsapott diák nem volt senki más, mint férjemuram, Zádor Pál.

— Brávó, brávó! — hangzott mindennünnen, de Gally Lajosné, a szép, kis táblabíróné nem állotta meg, hogy meg ne kérdezze:

— És csakugyan négyesfogaton jött a kezét megkérni, mint ahogy ígérte:

— Oh nem — mondotta Zádorné fénylő mosollyal — koncessziót tett a technikai haladásnak: automobilon robogott be a kastély udvarába.

Szöke és dr Gábor orvosok hatásos közreműködésével. El lehet mondani, hogy az orvosok szinte kivételes gonddal és tapiutattal kezelték a beteget.

Az operáció után elaludt *Medgyaszai*. Munkatársunk déli 1 órakor kereste fel a 11-es számú külön szobában. Felébredt és végtelen jól esett neki, hogy elmondtam egy-két érdekes színházi pletykát, társasági szenzációt s elvittem neki azt a sürgető érdeklődést, amely a közönség körében megnyilvánul.

— Mindig a színházról beszél — mondja *Derzsi Gyula*, a szomorú szoba egyik lakója. Aggodik, érdeklődik, bánkódik, hogy jaj Istenem mi van s mi lesz a színháznál, nem láttuk-e a direktort? . . .

Megnyugtattam *Medgyaszayt*, hogy minden jól van, várják és nagyon aggodnak.

Az ágy fölött fekete tábla lóg. Rajta az adatok:

<i>Medgyaszay Jenő 29 éves.</i>	
Beteg lett:	Felvétetett:
	V—19.
Rp. 37.	Hőmérséklet:
	36.8
	37.8

Ezenkívül még négyen vannak: *Derzsi Gyula*, *Lovassy István* vasuti tiszték, *Murzsán Traján*: egy hallgató ember és *Truzsinszky János*: egy hófehér fejű öreg magyar, aki furesán néz rám. Mintha haragudna, hogy zavarom 80 éves élete nyugalma. Pedig csak éppen a nevét írom le az öregnek.

— Fránya firkásza, gondolhatja magában. Ugyan mit akar tőlem? . . .

Hát persze, nem akartam én semmit. Csak kíváncsi voltam a tenorista környezetére. Hogy ne felejtsem el: van még egy öreg bácsi. Az ápoló. *Szilágyi Mihály* a neve.

Már lábbadozó, bejár a szobába, megnézi *Medgyaszait*, megsimogatja a „Tekintetes színész ur” kezét és alázatos esendőséggel kicsoszog.

Medgyaszai egyáltalán nem lázas. Szinte kibuggyan száján a melegség, mikor elmondja, hogy a feleségén kívül egyetlen ember állott szorongó szívvel a műtőterem ajtaján kívül: *Stoll* főhadnagy.

— Tudod az fájt, hogy nem jött el hozzám senki a nehéz pere előtt.

Alig lehet lecsillapítani, hogy hiszen nem olyan nagy az ő baja és hát a kollégák mind el vannak foglalva, ki erre, ki arra . . .

A kis asztalán tiszta vízben szegfűk nyilnak. El kell árulnom a tenoristát — még ha meg is haragszik a felesége — hogy minden nap kap friss virágot. Ó nem egytől! . . . És éppen azért nem veszélyes.

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA
SPECIALISTÁJA

DAJKOVITS
Nagyvárad. Sas-palota.

Eltűnt biharmegyei uriasszony.

Közbelépett az államrendőrség. — Eddig még semmi nyom. —

Szenzációs eset tartja izgalomban az egyik közeli nagyközség lakosságát. Az esetet eddig igyekeztek titokban tartani, tegnap azonban kikerült a szalonok parfümös levegőjéből és szerte beszélnek róla ez egész vármegyében. Egy kedves és szép fiatal uriasszony eltűnéséről van szó. Az eltűnt uriasszony az egyik előkelő vármegyei vezető tisztviselő leánya, akinek csak pár héttel ezelőtt volt meg az esküvője egy igen jó állású tisztviselővel.

A fiatal pár csak néhány napja érkezett haza a nászútról. A járásban irigyledve beszéltek a fiatalok boldogságáról, akik a mézes hetek álmait szöve festették maguknak a rózsaszínű jövőt. Ezt a nagy boldogságot szerdán megdöbbentő esemény zavarta meg.

A fiatal férj ép reggelihez akart ülni, mikor a szobaleány jelentette, hogy a fiatal nagysága nincs sehol. Előbb azt hitték, reggeli sétáját végzi s vártak rá egy óráig. Egy órai kínos várakozás után a fiatal férj rosszat sejtve — a felesége keresésére indult.

Tüvé tették az egész falut, de sehol semmi nyoma sem volt a szép fiatal asszonynak.

Csakhamar mozgósították az egész falut. Keresésére indult mindenki az urinőnek. Késő estig kutattak. Bejárták a Körözs

partját, de sehol még csak nyomra sem akadtak.

— Eltűnt!

Ezt állapították meg csüggedten a kutatók. Egyedül a férj nem tett le a reményről.

Azonnal Nagyváradra utazott, hogy itt folytassa a kutatásokat. Itt azonban nagyon kevés felvilágosítást kapott. Egyesek úgy emlékeztek, hogy látták az illető fiatal asszonyt, még pedig egy fiatal leány társaságában. Bővebb felvilágosítást nem kapott.

Ezek után kénytelen volt a férj az államrendőrséghez folyamodni. A rendőrség el is vállalta a kutatást. Mivel a nyomok azt bizonyították, hogy a feleség másodmagával Budapestre utazott, az államrendőrség első sorban a fővárosban nyomozott. Egy napi kutatás után, mint budapesti tudósítónk jelenti, az eltűnt fiatal asszonynak nyomára is akadt a rendőrség.

Mikor azonban arról volt szó, hogy az illetőt Nagyváradra utaztassák, kiderült, hogy teljesen idegen nőt figyeltek meg, akire teljesen ráillett a fiatal asszony személyleírása. Az illetőt nyomban szabadon bocsátották. Azóta minden nyom elveszett. Most már csak az a föltevés tartja magát, hogy a fiatal asszony vagy szerencsétlenségnek, vagy bűnténynek esett áldozatul. A nyomozást ez irányban is folytatják.

Kossuth Ferenc haláltusája.

Kossuth Ferenc az éjszakát annak elenére, hogy állapota a legválságosabb és minden pillanatban várható a katasztrófa bekövetkezése, mégis meglepően nyugodtan töltötte. Nagy fájdalmai, melyek tegnapelőtt még oly irtózatosan kizokták, mintha megszüntek volna, legalább is Kossuth Ferenc az éjszaka folyamán nem panaszkodott.

A nagybeteg az egész éjszakát álmatlanul töltötte: csukott szemmel feküdt ágyában, mégis néha felpillantott, szólni azonban nem tudott. Pally Sándor dr félóránként oxigén lélegzéseket alkalmazott, minden órában megszámlolta a beteg érverését. A család, mivel Kossuth nyugodtan töltötte az éjszakát, hosszú idő óta talán tegnap pihent le éjjel.

Éjjel három órakor Pally Sándor ismét megvizsgálta Kossuth Ferencet, aki huszonnégy óra óta ekkor tudott legelőször szólani:

— Segítsenek, segítsenek! — mondotta elhalóan, egyebet azonban nem tudott mondani.

Tegnap reggel kilenc órakor Müller Kálmán dr. báró ismét meglátogatta Kossuth Ferencet, majd néhány perccel később

Apponyi Albert gróf jött a lakásba. Müller Kálmán tanár Kossuth állapotáról a következő kijelentést tette:

— Az éjszaka nyugodt volt. Reggelre a szív működése gyengült. Egyébként állapota változatlanul válságos.

Az újságírók megkérték Müller báró tanárt, hogy nyilatkozzék a betegség lefolyásáról, amire Müller tanár a következőket mondotta:

— Kossuth Ferenc egész életében tiltakozott az ellen, hogy betegségéről a nyilvánosság számára közléseket tegyünk.

— A tanár ur milyenek látja a krízist? — kérdezték az újságírók.

— Kérem egyebet nem mondhatok, mint-hogy én résen vagyok.

Kossuth Ferenc délelőtt 11 órakor valamivel nyugodtabban volt, de a katasztrófa bekövetkezését így is minden pillanatban várják.

Az új magyar testőrségi kapitány. Ó felsége Nagy-Lónyai és Vársárosnaményi gróf Lónyay-Albert címzetes lovassági tábornokot s főpálcásmestert lovassági tábornokká való kinevezésével egyidejűleg a magyar testőrség kapitányává nevezte ki.

Az Oltáregyesület harmadik előadása.

Az Oltáregyesület kiállította gyönyörű kézi munkáit: a szegény templomok részére készült egyházi ruhákat. Hogy kiállítására iránt a társadalom érdeklődését ébren tartsa magas nivóju előadásokat rendez. Ma lesz a befejező előadás délután 5 órakor.

Ezek az előadások mindenben méltók ahoz a fenséges műhöz, a mit az Oltáregyesület kiállításában bemutat. Művészi finomságok, ihletett magasztos gondolatok, méltók ahoz a milióhoz, amit az Oltáregyesület nyújt, amely műveit a legmagasztosabbra: az Ur oltárára készíti.

Ez a harmadik előadás méltó befejezése lesz az előző előadásoknak, melyek az egész társadalom érdeklődését keltették fel.

Az előadás *Barabás* Erzsike urleány zongorajátékával kezdődik. Barabás Erzsike egyike a váradi társaság azon szereplőinek, akik művészi virtuozitással játszanak a zongorán.

Mai fellépése iránt zeneértő körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Az előadás második pontja *Kolozsváry* Sárika urleány szavalata lesz. Ez a szavaltat kész bizonyítéka lesz annak a ténynek, hogy igazán szavalni csak hölgyek tudnak, akiknek a hangjában annyi finomság, oly nagy hajlékonyság van, hogy az érzelmek egész skáláját kifejezni képes.

Az előadás harmadik pontja *Szilágyi* Dózsa főgimnáziumi tanár előadása az eucharisziáról. Szilágyi Dózsaról méltán el lehet mondani, hogy a lelke oly fehér, a mint ruhája s előadásaiban ez a fenkölt lélek nyilvánul meg tele lelkesedéssel, tüzes buzgalommal, hévvel, magas röptü gondolatokkal. Nagy érdeklődéssel nézünk előadása elé.

Az NSE sportklub turistautja.

A nagyváradi Sport-Egylet kebelében a kirándulások 1914 év nyarán a következő sorrendben lesznek megtartva:

Junius 1. Misid völgye és környéke (1 napos.)

Indulás Nagyvárad állomásról reggel 7 óra 24 perckor, érkezés Vársonkolyosra 9 óra 13 perckor. Vissza indulás Vársonkolyosról este 9 óra 13 perckor, érkezés Nagyváradra 10 óra 36 perckor. (Fél vasuti jegy oda-vissza II. osztályos 3 kor. 20 fillér.) Étel és italneműeket mindenki magával visz.

A vársonkolyosi megállóhelytől a falun keresztül előbb a völgyön majd nyílt mezőkön menve feljutunk a Runk tetőre, honnan szép kilátás nyílik Nagyváradra, a Nabroszky-major idylli fekvésű házcsoportjára, a biharfüredi Bocászára és Magura Rossziánira. A Runk tetőről gyeses lejtőkön le a Hurduk mezőn át s a Tolvajforrás mellett el a Misid völgyébe érünk.

Ebédelés — hosszabb pihenés.

Tovább menve a Misid völgyében, a Körösnél a Misid torok panorámája tárul elénk. Szemben a Tunnel hegy sziklái, alatta

A „Kolozsvári Kristály“ Gőzmosógyár üzlethelyiségét

Szalárdi-utca 9. szám alá helyezte át. (Rosenzweig fűzőipar épület)

Ruhafestés.

Vegytisztítás

Gőzmosás.

..HIREK..

VALAKI ELMENT.

*

Szomoru vagyok és fáradt — tengerparton sétáló beteg — a szivemben emlékek muzsikálnak — talán-talán még sem halok meg.

Csillagokkal barátkozom — lecsókolom a gyöngyharमतot — valamikor én is nagygyon szerettem — szivem fölött egy nap ragyogott.

Most várom a lány estét — mikor a tenger aludni megy — mikor minden aszszony fészekre talál — előbujni csak akkor merek.

... és a partról üzenek neked.

Mig szerettél gögös voltam — kalappal szedtem a csillagot — öledbe szórtam mint piros cseresznyét — szegény legény mást nem adhatott.

Volt házi zenekarunk is — fuvolásunk minden kis madár — a szél a sürgönydrótokon hárfázott — Wagner szikláról vihart dirigál.

De te elvitted maguddal — a tengert, zenét és illatot — itt járok éjjel a halott partokon — koldus lettem és sápadt vagyok.

Szomoru vagyok és fáradt — tengerparton sétáló beteg — a szivemben emlékek muzsikálnak — talán-talán még sem halok meg.

... hisz' a szivem még nálad remeg.

Papp Jenő.

* **Az új biborosok.** Budapestről jelentik: A május 28-án összeülő nyilvános konzisztórium fogja kreálni az új kiborosokat, akiknek soraiban ott van Csernoch János hercegprimás és báró Hornig Károly püspök is, aki 28-án személyesen veszi át a biborosi kalapot Rómában. Hornig Károly már Rómába is utazott, ahol külön kihallgatáson jelenik meg a pápa előtt. A hercegprimás bibornoki kreációjának ünnepe május 28-án lesz Esztergomban. A fényes ünnepségen a főrendiház küldöttségileg képviselteti magát. A kinevezést pápai követ viszi el és adja át a hercegprimásnak.

* **Ülések a vármegyeházán.** Szerdán, 27-én három bizottság is ülésezik a vármegyén. Az első ülés délelőtt 10 órakor lesz. Ekkor a gyógyszerárak átruházása alkalmával fizetendő illetékek szabályrendelet tervezetét fogják előkészíteni. Fél 11 órakor az igazoló választmány ülésezik, délután 3 órakor pedig a közigazgatás gazdasági albizottsága tart ülést.

* **A nagyváradi jogakadémia évváró ünnepe.** A nagyváradi kir. kath. jogakadémia évváró ünnepi istentisztelete 1914 június hó 2-án, kedden délelőtt 10 órakor lesz megtartva a premontrei rend templomában. Utána 10 és fél órakor a jogakadémia dísztermében tanévzáró ünnepély lesz. A tanévzáró ünnepély sorrendje a következő: 1. Dr Kiss Géza e. i. dékán beszámolója az 1913—14. tanévről. 2. Dr Horváth Jenő ny. r. tanár szakértekezése: A politikai történelem értékelése és tanítása. Az ünnepellyel az 1913—14. tanév véget ér.

* **Érdekes új gyógyszer.** Az emberiség egy igen tekintélyes része szenved lábizzadáásban. Ez a betegség igaz, nem veszélyes, de annál kellemetlenebb. Számos gyógyszert hoztak már eddig forgalomba, amelyek azonban vagy nem szüntették meg az izzadást, vagy ha igen, úgy fájdalmas bőrbetegséget okoztak. Csanda Endre gyógyszerész azonban „Podol“ néven egy olyan gyógyszert szabadalmaztatott és hozott most forgalomba, amelyet minden lábizzadáásban szenvedő ember a legnagyobb örömmel fog üdvözölni. E gyógyszer nemcsak hogy azonnal megszünteti a lábizzadást, de a bőrt állandóan puhán tartja s egyáltalán semmi utókövetkezménye nincs. „Podol“-t 1 koronás téglékben hozzák a piacra s kapható ugy a készítőnél, Csanda Endre gyógyszerésznél (Szacsavay-utca és Kert-utca sarok), mint a Sas-patikában és a Vadász-drogueriában. 1.20 K előzetes beküldése mellett mindenkinek bérmentve küldi Csanda Endre gyógyszerész.

* **Rózsakiállítás a színházban.** Kedves és igazán szép tervet valósít meg a Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet a jövő hónapban. Rózsakiállítás lesz, színes, illatos, ragyogó rózsák özöne árasztja el a nézők és vásárlók özönét, kellemes, finom illattól lesz terhes a levegő a kiállítás helyén és ezerféle pazar színben fog káprázni a sok-sok szebbnél-szebb rózsza. Virágliget lesz a Szigligeti-színház előcsarnoka, ahol a kiállítást rendezik. A kiállítás tiszta jövedelmét az Erzsébet-leányárvaház és a Lujza-otthon pénztára javára fordítja az egyesület. A részletes program még nincs meg, de már nagyban folynak az előkészületek, hogy a rózsakiállítás egyik legszebb eseménye legyen a váradi társadalmi életnek.

* **Adófizetés iránti hirdetemény.** A városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat, akik az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetemény közzétételétől számított 8 napon belül a városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni. Nagyvárad, 1914. május 22. Városi adóhivatal.

* **Halálozás.** Egy nagy időt élt urinő: Braun Vilmos volt 48-iki honvédszázados özvegye: szül. Alesz Petronella, élete 74-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytban id. Karger Sándorné testvérét gyászolja. Temetése ma, vasárnap délután fél 5 órakor lesz a Vizvezető-utca 96. sz. háztól.

a Körös, ennek átelleni partján a vízből emelkednek ki egész függőlegesen a fehér sziklafalak, melyeknek tetején a kőfallal körülbástyázott Telegdy-nyaraló őrzi várszerűleg a sziklaszorost. A villa alatt a szoroson végighaladva a Körös mellett a vársonkolyosi megállóhoz érünk. Az ut körülbelül 10 órát vesz igénybe.

Azok, akik a Tunk-tetőre nem akarnak felmenni, a vársonkolyosi megállóhelytől rövid idő alatt egyenesen a Misid völgyébe mehetnek.

A kiránduláson hölgyek is résztvehetnek. A kirándulást csak kedvező idő esetén tartják meg.

II. Junius 14. Jádvolgy—Remec vidéke. (1 napos.)

III. Junius 27. Juniális a Püspökfürdőben.

IV. Julius 11—14. Rézbánya—Vaskóh vidéke és Gaina. (4 napos.)

V. Augusztus 1. Feketeerdő. (1 napos.)

VI. Augusztus 15—16. Nagybiharcsucs és környéke. (2 napos.)

VII. Augusztus 30. Királyhágó. (1 napos.)

VIII. Szeptember 13. Rév vidéke. (Egy napos.)

Nyáron, mikor az ember a miazmás városi levegőt már nem képes tűrni, üditőleg hat egy kis hegyi kirándulás. A turisztikai szakosztály vállalkozó szellemű és körültekintő vezetője: bolgárfalvi Sebesy Miklós nemes sportot rendez, amikor a vezetősége alatt állókkal ez utat tervbe vette.

HUMOR.

*

JÓ BARÁTNŐK.

- Nem tudnék szegény ember felesége lenni.
- Akkor ne is menj férjhez.
- Micsoda beszéd! Miért?
- Mert a kihez te hozzámégy, az hamarosan szegény ember lesz.

*

A SZABADSÁGIDŐ.

- Főnök ur, kérek két heti rendkívüli szabadságidőt.
- Miért? Hiszen kivette már az idén a négy heti rendes szabadságot!
- Igen kérem, de most megnősülök.
- Miért nem nősült meg a rendes szabadságidőben?
- Hát csak nem fogom elrontani ilyesmivel az egyetlen szabad időmet!

*

ÉRTHETETLEN.

- Férj (borotválkozás közben): Pokolba ezzel a komisz borotvával!
- Feleség: Miért haragszol drágaságom?
- Férj: Rettenetes. Ez a borotva teljesen tompa.
- Feleség: Csodálatos. Mikor az este egy kabátot szétfejtettem vele, még egészen jól vágott.

Uri fehérenemű, «FOWNES» keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

Nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágány vasutak gyára; vasszerkezetek, közlőművek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

*** Felvétel a római magyar történelmi intézetbe.** A Római Magyar Történelmi Intézet, melyet a kormány létesített és a Magyar Királyi Tudományos Akadémia felügyelete alá állított, ez év október hó 1-én megkezdte működését abban a házban, amelyet Fraknoi Vilmos címzetes, nagyváradi kanonok becsajtott az intézmény rendelkezésére. Ebbe az intézetbe a Szent István Társulat két tagot küld ki: az egyiket műtörténelmi tanulmányok, a másikat könyv- és leltári kutatások végzése céljából. A kiküldendő intézeti tagok mindegyike a Szent István Társulat közvetítésével Fraknoi Vilmos püspök alapítványából havi 300 korona ösztöndíjat fog élvezni. A két helyre pályázók folyamodványait tudományos készütségekkel igazoló okiratokkal felszerelve, a Szent István Társulat elnökségéhez (Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám) küldhetik be.

*** A vármegye 250000 koronás kölcsöne.** Biharvármegye törvényhatósága évekkal ezelőtt 250000 korona kölcsönt vett fel a Magyar-banktól folyószámlára. A kölcsönből a nagyobb hidépítéseket fedezték. Most a kölcsön augusztus 14-én lejár és a vármegyének határozni kell a kölcsön sorsa felett. Tegnapi a számvevőség bejelentette az ügyet az alispánnak azzal, hogy vagy a visszafizetés vagy a meghosszabbítás kérdésében határozzon.

*** Pénzüntézetek gyűlése.** A magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége fennállásának tíz éves fordulójára alkalmasból országos pénzüntézet kongresszust rendez és ezt megelőzőleg tartja meg X. évi rendes közgyűlését. Ez alkalommal az elnöki megnyitót Mándy Lajos, a szövetség elnöke mondja és több érdekes előadás lesz, melyek a magyar részvényjog és a takarékpénztári üzletről szólnak. Ebben Hoványi Géza dr. országgyűlési képviselő, a Szövetség alelnök igazgatója is részt vesz. A községi takarékpénztárakról pedig Lukács Ödön tanácsnok ad elő. A közgyűlésre Budapestre utazók részére kedvezményes áru menetjegy váltásra szóló igazolványok kaphatók, melyeket a Szövetség biharmegyei körzetének titkára: dr. Adorján Armin ügyvéd (Teleki-utca 8.) ad ki a jelentkezőknek.

*** Négy hétig aludt.** Ritka eset történt Nagyváradon, amely nemcsak a laikus embereket ejtette bámulatba, hanem egész méltán irányította magára az orvosok figyelmét Gansl Vilmos magyar-utcai fűszerkeskedő leánya, Rózsika ezelőtt négy héttel elaludt és azóta nem ébredt föl. A leány nagyon emésztette magát édes anyja halála miatt s ez a nagy lelki depresszió annyira hatott rá, hogy valami különös idegkimerülés vett rajta erőt. Igen sok orvos ment el megnézni és tanulmányozni a rendkívüli esetet, de egyik sem tudott segíteni. Tejjel táplálták mesterségesen, szive alig vert s az utóbbi napokban leborotvták a haját, hogy jégtömlőket helyezhessenek fejére. Tegnapi délelőtt 10 órakor aztán megszűnt szivverése és a hosszú álomból átszenderült az örök álomba. Elképzelhető, hogy mekkora az édes apa fájdalma, aki hitvese után most 19 éves viruló szépségű leányát veszti el, még pedig ilyen tragikus módon.

*** Névmagyarosítás.** Kiskoru Silberstein Jenő nagyváradi születésű, ugyaníttani lakos családi nevének Zoltánra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

*** Pásztor Árpád előadása.** Pásztor Árpád az ismert kiváló hírlapíró, mint arról már megemlékeztünk, előadást fog tartani az Apolló-moziban. Május 28-án lesz a rendkívüli érdekes előadás a Panama-csatornáról. Pásztor Árpád kinn járt Amerikában és utjának egyik legértékesebb tapasztalata, a világtörténelmi jelentőségű munka: a Panama-csatorna. Bizonyára a megérdemelt nagy érdeklődést fogja kiváltani ez az előadás, mert a színes tollu, mindent meglátó újságíró gazdag megfigyelésének halmazából a legérdekesebb — riportot mondja el nekünk.

*** Tűzoltók gyakorlata.** Az önkéntes tűzoltókat felhívom, hogy május 24-én vasárnap délután 3 órakor a tűzoltó őrtanyán posztó egyenruhában teljes felszereléssel pontosan jelenjenek meg. Lukács Ödön, parancsnok.

*** Agyonrugott ember.** Klein Ferenc bérkocsitulajdonost 27-én a ló hasba rugta. Beszállították a biharmegyei közkórházba, ahol tegnap délután meghalt.

*** Pusztító villámcsapás a dobrosdi erdőben.** Csütörtökön délután rettenetes itéletűdő vonult el a dobrosdi erdő felett. Az erdő egyik tisztásán Tyirla Miklós juhokat legeltetett épen, mikor a nagy vihar kezdődött. A zivatar elől Tyirla egy nagy fa alá menekült s ide terelte a juhokat is. Egyszerre óriási dörrenés rázta meg a levegőt. A villám a fába csapott s Tyirla összeégett arccal és lábakkal eszméletlenül feküdt a szétronsolt fa alatt. Körülötte mozdulatlanul heverték a juhok. Az esetnek szemtanúja volt Gálé György, aki Tyirlát ápolás alá vette. Hazaszállította s ott kezelte. A szerencsétlen ember nem tért eszmélete, mire tegnap beszállították a belényesi kórházba, ahol két napi aléltás után estére magához tért. Állapota súlyos. A villám a juhok közül 15-öt agyonütött.

*** Láttamozott alapszabály.** A biharmegyei önkéntes tűzoltótestület alapszabályait a magy. kir. belügyminiszter látta-mozta.

*** Kinevezés.** Biharvármegye főispánja Bornemissza Béla vármegyei napidíjast irnokká nevezte ki.

*** Hirtelen olvasó.** A most lezajlott írás-olvasási vizsgán történt. A bizottság elé egy lakatoslegény került. Három-négy nap alatt készítették elő a szaktársak, hogy megmentsék a gárda számára. Elibe tesszik az elolvasandó szöveget, amelynek ez a címe:

— A trencsényi vár kutja.

A legény hirtelen ránéz és így olvassa:

— A szerencsétlen kutja.

Megbukott.

*** Schwartz Liza kopója.** Nem sokára egy éve lesz annak a titokzatos öngyilkosságnak, mely a gyapolyi kastélyban történt a múlt év nyarán. Az eset azóta lassanként feledésbe is ment, de még máig sem lehet lehet tudni, hogy mi volt az öngyilkosság tulajdonképeni oka. Ma már azonban meglehet állapítani, hogy a fiatal leány előre készült végzetes cselekményére. E mellett bizonyít többek között az is, hogy a fiatal leány az öngyilkosság előtt kedvenc tárgyait odaajándékozta. Így többek között volt a leánynak egy nemes kopója. Hat hetes korában hozatta az állatot és a legjobb vadászokkal taníttatta be. Pompás vadász-kutyává fejlődött a kutyakölyök. A tanítás

után elmaradhatatlan volt a kopó Schwartz Lizától. Sokszor egész délutánokon keresztül vadászott vele a leány. Ő lóháton követte a kutyát és soha sem tértek haza zsákmány nélkül. A kopó kitűnő róka és nyul hajtónak bizonyult. A ritka ügyességű kopót az uradalom egyik alkalmazottjának ajándékozta Schwartz Liza és pedig közvetlen az öngyilkosság előtt. A kopó gazdát cserélt, jelenleg Nagyváradon van, gazdája pedig tekintettel arra, hogy a váradi aszfalton nyulra egyáltalán nem, rókára még kevésbé lehet vadászni, el fogja adni a nevezetes kutyát.

*** A Lakos-család gyásza.** Fájdalmas és mély megilletődéssel vesszük a szomorú hírt: Tegnapi délután fél 6 órakor meghalt egy fiatal, ragyogó szépségű leány, Lakos Margitka, Lukos Lajos nagyváradi városi főlevéltáros leánya. Fiatalsága legszebb évében, amikor az élet minden szépsége és boldogsága állhatott előtte, akkor jött érte a kegyetlen halál... virágfakasztó májusban, amikor a tavasz minden pompájában botakoznak ki a virágok, hideg, fagyasztó lehelelével megállította egy leányszív forró dobogását... Istenem, a virágok is olyan rövid ideig szépek és virulók és olyan hirtelen, hamar elhervadnak... Hiába volt a szerető szívek minden fáradozása, nem segített rajta a gyulai szanatórium enyhe tavaszi levegője sem, a gyilkos kór elhervasztotta mégis... Szelid kék szemét behuntya örökre, és nem mosolyog többé. Sokok tavaszi virág veszi körül a koporsóját és sok-sok könny hull ezekre a virágokra. Halálát szerető édesanyján, édesatyján és fiverein kívül nagyszámu rokonság gyászolja. Temetése e hó 25-én d. u. 5 órakor lesz a Nyárfa utca 5. sz. gyászháztól.

*** A nagyváradi-velencei Kath. Kőr Rákóczi-ünnepélye.** Mint jeleztük, ma d. u. 4 órakor a velencei Kath. Kőr Rákóczi-ünnepélyt tart a r. kath. fiúiskola helyiségében. Rákóczi Magdits Károly ny. róm. kath. tanító tart előadást. Kovács Károly tárogatón kuruc nótákat ad elő. A Kőr vezetősége mindenkit szívesen lát, aki a dolog iránt érdeklődik. Magdits előadása iránt méltán várható nagy érdeklődés, mert egyik irodalmi munkájával csak a minap nyert el egy pályadíjat, amikor ugyanazon a pályázaton egy egyetemi magántanár csupán dicséretben részesült. Magditsnak különben Rákóczi-ról is van már egy korábbi munkája.

*** Elfogott betörő.** A rendőrség tegnap elfogta Bara Tótyert, a közismert siketnéma betörőt. Többször volt már büntetve lopás miatt. Tegnapi Kálmán Ernő Szaniszló-utcai lakásán próbált szerencsét. Bebent a konyhába, ahol kiszedte a jég-szekrényből a tejes-, vajjas köcsögöket, alaposan megdézsmálta őket, azután bement a kamrába, onnan ruhákat szedett le és el akart inálni. A házmester azonban észrevette, hogy odabent tolvaj dolgozik és kívülről ráesukta az ajtót. A rendőrségen kihallgatták — már ahogyan ki lehetett hallgatni — és ma átkisérik az ügyészségre.

*** A gyorsírás reformja.** Kun Gyula ma délelőtt 11 órakor a városháza közgyűlési termében előadást fog tartani a gyorsírás reformjáról.

*** Érdeklődők** szíves tudomására hozom, hogy június 1-én három hétre hazulról elutazom. Hazaérkeztemet is ezúton fogom tisztelettel tudtul adni. Özv. dr. Deákné H. Zsuzsa, fogtechnikus.

* **Emésztési zavarok csecsemőknel,** hasmenés, hányászekelés, bélhurut stb. mindig csak helytelen táplálás következményei és e rettegett betegségek már sok gondot és bánatot szereztek az aggódó szülőknek. Ha azt akarja, hogy gyermeke egy igazán jóízű és könnyen emészthető táplálék mellett szépen fejlődjen, úgy adjon kedvenceknek Nestlé-féle gyermeklisztet. Próbadobozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I. Biberstrasse. 129. P.

* **Nagy tombola a Fekete Sas-kávéházban.** Ma, vasárnap este a Fekete Sas kávéházban szenzációszámú menő ingyen tombolaestélyt rendez a két agilis bérlő, kik minden alkalommal bebizonyították, hogy sem költséget, sem fáradságot nem kimélnék, csak oda törekednek, hogy a kávéház látogató közönség meglegedését érdemeljék ki. Ma este 16 értékes képet sorsolnak ki, minden egyes tárgy igen nagy értéket képvisel.

* **Kinema tánc-szkeccs a Vigadóban.** Szász Ilona mai és holnapi bucsuja után újféle szenzációja lesz a Vigadó mozgó varietének. Kedden és szerdán mutatják be a „Szerelem és tánc” című kinema-szkeccset. A szöveget Király Pál fővárosi író konferálja és az 1600 méteres mozgóképen kívül K. Hajnal Irén klasszikus táncművésznő lép fel. Az est nagy slágere egy 5 éves világsoda: Király Ilike, a ki klasszikusokat szaval és gyönyörűen táncol. Ifjúsági előadás is lesz.

x **Harmincezer méter** női és férfi szövet, lüster kicsinybeni eladása f. hó 27-én kezdődik. Silbermannál (Nagypiac-tér Kereskedelmi Csarnok) Vászna kanavászna, damastok legmegbízhatóbb és legolcsóbb beszerzési forrása.

x **Pünkösdi ajándéknak** a legszebb egy japán vagy mokka szerviz, névnapra, születésnapra, házassági évfordulóra, nászajándéknak ma már japán szervizeket, japán kosarakat, japán kazettákat, vásárolnak Aszódí Trieszti kávé és tea behozatalánál Rákóczi uton, Orsolya zárda épületben. Rákóczi-utól egész a vasuti indóházig az arra lakók figyelmét felhívom Aszódí 8 féle zamatu pörkölt kávéira, mely úgy izre, mint zamatra utánozhatatlan. Motorüzemű kávépörkölt, likörök, rumok, teák.

x **Fehér és fekete bőr női félcipő** 3 kor. sz. r. sz. bőr, barna és fekete f. n. n. párti női félcipő 5 korona, női ch. v. n. amerikai félcipő 7 korona, férfi ch. v. n. amerikai cipő 10 korona, ugyanez félben 9 korona; sandiok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 2.60 korona, 29—34-ig 3.20 korona, 35—43-ig 4 korona. Férfi és fiu szalmakalapok, f. h. n. m. k. urdivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása Fekete Jenőnél Szent János-utca, Kispipa mellett.

x **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legújabb felvételi újdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON-GYULA Rákóczi-ut 22.

* **Zarándoklat Lourdesba.** A „Peregrinus” zarándoklat rendező-bizottság ez évi augusztus havában nagyszabású zarándoklatot rendez Lourdesba. A zarándoklat Schweicz legszebb pontjait érinti s így az abban résztvevők, a magasztos célon kívül, tanulságos és élvezetes is lesz. Különvonaton utaznak a résztvevők. A zarándoklat 14 napot vesz igénybe. Részletes programot küld a „Peregrinus” kiadóhivatala, Budapest, I. Kelemenhegyi-ut 47.

x **A tavasz örömeit teljesen kiaknázhathatja** akkor ha önézetét nem fogja az a tudat nyugtalanítani, hogy arcára az enyhe tavaszi szellő kihozta a szeplőt, májfoltot. Könnyen menekülhet ettől, ha biztos hatású szerrel védekezik ellene. Ezen szert a „Hóvirág krém” feltétlenül megtalálja. Egyszeri használat után már mutatkozik hatása. Az „Ujvárosi droguerában” 80 fillérért kapható a Szent-László-téren.

x **A legizlésebb** bérma ruhák igen előnyös árban készülnek Czillér divatszalonjában.

x **A kereskedelmi és iparkamara székházában egy gargon lakás,**

a folyó évi augusztus hó 1-ére kiadó. Nagy-Várád, 1914. május hó 1. A kamara elnöksége.

x **Szakácsné** ki főzésben tökéletes és egyéb házi teendőket is elvégez, felvétetik. Cim a kiadóban.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 16 szám.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsegtető biztos ötvövel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsesséssel, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

x **A legújabb párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók. Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakitásokat modellek után vállal.

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekkel összeállított nagy színházi vacsora K 1-20, kicsi 80 fillér.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmuoklatot fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várád, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Böském, este: Timár Liza (Bemutató.)

Hétfő: Timár Liza.

Kedd: Timár Liza.

Szerda: Timár Liza.

Csütörtök: Kis Király. (Gózon Gyula felléptével.)

Péntek: Buda gyöngye. (Gózon Gyula felléptével.)

Szombat: Kis gróf. (Gózon Gyula felléptével.)

Vasárnap délután: Léni néni; este: Katonadolog. (Gózon Gyula felléptével.)

A kém.

Góthék tegnap fejezték be három napos vendéjátékukat. Minden évben a művészetnek valóságos ünnepe ennek a művészpárnak nagyváradai vendégszereplése.

Ahogy az a modern drámai stílust színpadra viszik, az mindig a művészet és az igazi tehetség lebilincselő erejével hat. A mi fehér színházunkban a Góth-esték fogalmát jelentenek: a legmagasabb műveltség fogalmát. Mindhárom vendégszereplésük páratlan sikerrel járt most is; de a legforróbb este mégis a tegnapi volt. A kém, Kirtemalkers színműve kitűnő alkalom volt mindkettőjük számára, hogy művészi kvalitásukat ragyogtassák. A második felvonást mintha egyenesen Góthéknak írták volna: csaknem az egész felvonást ketten játszó végig. Szenvedélyek ütözkönek össze, hogy aztán elsimuljanak és a megértés harmóniájában olvadjanak egybe: ez az, amit Góthék legszebben tudnak megjátszani. De nemcsak a második felvonásban: mindvégig elragadták a közönséget minden apró részletében és egész koncepciójában egyaránt pompás alakításukkal. Zsufolt ház volt ugyan tegnap, de azért azt hisszük, hogy ha mód volna a tegnapi előadás megismétlésére, még vagy két telt ház kitelnék.

A vendégművészpár mellett Tóth Elek-kelet illeti teljes elismerés. Nehéz szerepe volt és a mi a fő: csaknem végigkíséri az ő szerepe a Góthékét. Érvényesülnie kellett tehát Góthék mellett is és ha azt mondjuk, hogy ez teljesen sikerült Tóth Eleknek, ezzel a

legszebb dícséretet mondtuk el róla. A kisebb szerepek általában jó kezekben voltak, kivéve a püspökét. Szegényből Szarvasi nagyon suta alakot csinált. Azt sem kellene megengedni, hogy ha egy kétsoros szerepre is, de olyan kóristát bocsássanak a színpadra, a ki két sort sem tud értelmesen elmondani, annyira meg van attól hatva, hogy mezőrendőri uniformisban kell megjelennie. Az első felvonásban az összjáték is lehetett volna itt-ott gyorsabb menetű. Ezekről eltekintve azonban a kisebb szerepekben jók voltak Sik Rezső, Varsa, Hunyadiné, Gróf, Tompa Irma.

Timár Liza bemutatója. Ma este mutatja be a színház drámai személyzete Timár Lizát, Bródi Sándor legujabb színpadi alkotását. A Bródi-darab nálunk is kifogástalan szereposztásban és elsőrangú előadásban kerül bemutatásra. Timár Liza csütörtökig marad műsoron.

Gózon Gyula vendégjátéka. Nagy általánosságban már megemlékeztünk azokról a vendégszereplésekről, amelyekkel a színház vezetősége az idényvéget tarkítja, ezek során azonban nem történt említés arról a vendégszereplésről, amelyet a nagyvárad színházi közönség kétségtelenül őszinte örömmel fog fogadni. Arról van szó, hogy a jövő hét csütörtökétől kezdve, Gózon Gyula vendégszerepel a Szigligeti színházban. A nagyvárad közkedvelt fiatal művész vendégjátékai rendes helyárák mellett, bérletben fognak lezajlani.

ZENE ÉS MŰVÉSZET

A Nagyvárad Zeneiskola hangversenye.

A Fischer Erzsi államilag képesített okl. zenetanár vezetése alatt álló Nagyvárad Zeneiskola fényesen sikerült hangversenyt rendezett tegnap délután.

A premontrei főgimnázium disztermét szép és elegáns közönség töltötte meg s a jelenlevők sokat tapsoltak az ifjú szereplőknek, akik igazán meglepő jelét adták tudásuknak. Fischer Erzsi iskolája egyik legszebb művészi sikerét aratta tegnap.

Leipnik Erzsi és Waldmann Erzsi négy kezes zongorajátéka nyitotta meg a hangversenyt. Jensen Hochzeitmusik-ját adták elő nagy hatás mellett. Azután Leipnik Erzsi Kjerulf Bölesödal és Humoreske c. darabokat játszotta igen szépen. Sokat tapsoltak Waldmann Erzsi finom játéknak, aki Heller: Tarantella c. művét adta elő. Művészi játékkal tünt ki Gerő Magda, aki Haydn F. moll variációját finom megértéssel interpretálta. Mozart Szonáta C. moll c. művét Aczél Ilona adta elő a darab minden szépségét visszaadva. Szalay Elemér Schütli: Chanzonetta és Schubert Balletmusik c. művét játszotta briliáns technikával. Zajos tapsokat aratva. Finom és művészi volt Váradi Stefánia játéka, aki Rubinstein Romance-át adta elő. Igazi művészi hatás mellett játszott Perlesz Vilma, aki egy Mendellsohn darabbal aratott élénk tetszést. Művészi érték tekintetében Eichner Ilonka áll az első helyen, aki Schumann: Don Abends, Naechstüch Des dur c. művel a zeneértő publikumnak őszinte tetszését vívta ki. Hasonlóképp a legnagyobb dícséret hangján kell megemlékeznünk Schumann Variációk B. dur,

c. darab előadásáról. Két zongorán Eichner Ilonka és Perlesz Vilma játszottak, méltó befejezése volt az egész szépen sikerült hangversenynek.

SPORT

Négy nagyvárad csapat a bajnokságért. Ma, vasárnap délután döntő napja lesz a nagyvárad futballsportnak. Ot órákor a NAC I. tartja bajnoki mérkőzését a Törekvés I. csapatával. Egynegyed 4 órákor a NSC I.—Egyetértés I. csapatával. Előzőleg 2 órákor az Egyetértés, Törekvés, NSC kombinált II. csapata tart barátságos mérkőzést a NAC ifj. csapatával. Helyárák a redések. Hölgyek a helyárák felét fizetik. Az igazolt clubtagok a szokott kedvezményben részesülnek. Szabadjegyek nem érvényesek.

NYILTÉR

Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

Bérmaszülők

szíves figyelmébe.

Izléses és csinos arany, ezüst ékszerek és mindenféle órák, mint

Bérmálási ajándék cikkek

igazán olcsó árért szerezhetők be

Szilágyi Géza és Társa órás és ékszerésznél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 630.

Magánvizsgálatokra polgári, női kereskedelmi és felső fiu kereskedelmi isko ákhoz

felelősség mellett, igen juányos árban mindenkit 3—4 hónap alatt sikerrel elkészít az általánosan elismert

Donát-féle kereskedelmi magántanfolyam.

Levélbeli felszólításra készséggel nyújt felvilágosítást

Donat M. Károly, Szabadság-u. 3.

IRODALOM

Az Élet c. szépirodalmi hetilap május 24. száma igen érdekes és gazdag tartalommal jelent meg. Gineverné Györy Ilona londoni levele a husvét angol népszokásokról számol be és egypár sikerült fényképfelvételeiben mutatja be azokat az olvasóközönségnek. Napoleon lemondásáról szintén igen érdekes feljegyzéseket közöl és e cikk keretében egykoru rajz után készült kép mutatja be Napoleon bucsuját a gárdától. E számban kezd meg S. Bokor Malvin „A vőlegény ur” c. regényét. René Bazin és Zöldi Márton novellái és verseik, valamint a rendes heti rovatok és aktuális illusztrációk élénkítik még a lapot. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetési ára félévre 10 korona, a Tiszántul előfizetői részére 8 korona.

EGYESÜLETEK

A kassai autonóm Kath. Kör közgyűlése.

Érdekes füzetben számol be a kassai autonóm Kath. Kör mult évi működéséről a legutóbb tartott közgyűlés keretében.

A közgyűlést Berczelly Jenő nyug. táblaelnök, v. b. t. t., nyitotta meg vallásos ihlettel átszótt beszéddel. Beszéde közben leplezték le a kör védnökének: Fischer-Colbric Agoston dr. megyés püspök arcaképét. Berczelly rendkívül meleg szavakkal méltatta a megyés püspök érdemeit.

Majd a titkár jelentése következett a kör mult évi működéséről. Magas nivóju előadásokat tartott a kör irodalmi szakosztálya s az előadók között szerepelt a megyés püspök és a jászói prépost is és a kassai társadalom több előkelősége.

A kör szabadtanítási kurzusán 2676 hallgató vett részt.

A közgyűlés egyik tárgya volt a tiltakozás Szekfü könyve ellen.

A közgyűlés utolsó tárgya volt a tisztikar megválasztása, melyen újra a régi tisztikart a megyéspüspök indítványára választották meg.

A Kör elnöke tehát újra Berczelly Jenő v. b. t., nyug. táblaelnök lett, s a tisztikarban szerepelnek a kassai társadalom kiválóságai.

A Nőegylet választmányi ülése.

A Biharmegyei és Nagyvárad Nőegylet május hó 28-án, d. u. 5 órakor a Lujza-otthonban választmányi ülést tart, melyre az egyesület tagjait és védhölgyeit ezuton is meghívja *čzv. Des Echerolles Kruspér Sándorné* elnök.

TANÜGY

Állami iskolák a hegyen. A nagyvárad állami iskolák felügyelő bizottsága tegnap délután ülést tartott a városházán. Dr. Konrád Márk elnöke alatt *čzv. Rechten Bauer Zsófia, čzv. dr. Szolcsányi Ungóné, Moskovits Miksáné, Rimler Károly, Bordé Ferenc, dr. Agoston Péter, Böszörményi Géza, Hoffbauer Pál, Darvassy Lajos, Harmathy Károly, dr. Mártonffy Bogdán, Lukács Odön tanácsnok és Borostyánkői János* voltak jelen. — Az igazgató jelentésében felsorolja az időközben előfordult eseményeket. Tudomásul vették. — Bejelentésre került, hogy a hegyen létesítendő állami iskola ellátására ez évi szeptembertől a miniszter három tanerőt nevezett ki, a város azonban az ősszel csak két iskolahelyiséget adhat át és pedig a Bihari hágóalatti részen és a vásárhelyi hegyvel szomszédos területen. — Végül az állami elemi iskolákban az évfárá vizsgálatokat június 16—20-ig tüzték ki, a magánvizsgálatok pedig június 22-én lesznek.

TÁVIRÁTOK

A király.

Bécs, május 23.

A király teljesen jól érzi magát. Egyelőre Schönbrunnban marad s a jövő hó 20-án megy Ischlbe.

Vilmos császár utazása.

Berlin, május 23.

Vilmos császár június 15-én meg látogatja Ferenc Ferdinándot. Ugyanekkor valószínűleg Ófelségét is meg látogatja, hogy szerencsekívánatlát fejjeze ki felgyógyulása alkalmából.

Uj forradalom Albániában.

Köln, május 23.

A Kölnische Zeitung tudósítója Gravo-sából a következő távirati jelentést teszi lapjának: Tiranában forradalom van. A bégek körül vannak zárva. A fölkelőkre tegnap Durazzóból lövöldöztek. Tirána közelében a kormány csapatok vereséget szenvedtek. Berg-hauser dr egyik jelentése szerint a helyzet igen komoly.

Harcok Tiránában.

Bécs, május 23.

A Neue Freie Presse jelenti Durazzóból: Ma 300 önkéntes négy gépfegyverrel és két ágyúval egy holland tiszt vezetése alatt Sijakba és Tiranába ment, hogy ott helyre állítsa a rendet.

Menekül a fejedelem.

Durazzo, május 23.

(Késő éjjel jelentik :) **A lázadók Durazzo ellen vonulnak Vilmos fejedelem és családja egy olasz állomáshajóra menekült.**

KÖZGAZDASÁG

A pénzücről.

Nálunk a külföldtől eltérően néhány nap óta a tőzsdén kedvező fordulat kerekedett felül, ami kizárólag tőzsdetechnikai okokra vezethető vissza. A börze hivatás-szerűen eleme s egyedüli kereset forrása az a la baisse spekuláció volt, amit nálunk ezen a téren produkálnak, azt a legmerészebb képzelet is túlhaladja.

A játékpapírok árfolyama oly nivóra süllyedt, amely belértékével egyenes ellentétben állott. A tőkepénzesek pedig szívesen látták, a túlzásig vitt besszoperációk gyümölcsét maguk felé özönlni. Ezt a spekulációt egyéb iránt az ultimó halasztás közelsége s a belga vásárok legujabbi redukációja mégis kissé kellemetlenül kellett hogy érintse.

A nemzetközi pénzücrön kevés változást tapasztalhatunk, a budapesti s bécsi piacon némi feszültséget észlelünk, ami mintegy a medióntóhatásaként jelentkezik. A bécsi magánkamatláb $3\frac{3}{16}$ % -ra emelkedett, aminek az oka, hogy az osztrák pénzücrök a napokban nanyobbszabású fizetéseket teljesítettek.

Az Osztrák-Magyar Bank mediókimutása javulást mutat fel, e hó 15-én 50 millió adómentes tartalékkal rendelkezett, a váltótárca 94 millióval csökkent s most összesen 657.1 millió szemben a tavalyi 892 millióval. A lombard 168.5 millió, a bankjegyforgalom 2157.6 millió, az érckészlet 1607.5 millió (+681,000 K)

A mai kamattételek Budapesten a következők:

első bécsi váltó: $3\frac{3}{16}$ %;
első budapesti: $3\frac{9}{16}$ %;
középbankok: $3\frac{3}{4}$ %;
tárcaváltók: $4\frac{1}{4}$ %.

Budapesti értéktőzsdé.

Magyar hitelrészvény	—	788.—
Osztrák hitelrészvény	—	605.50
4%-os koronajáradék	—	80.25
Osztr. magy. államv.	—	693.25
Jelzálogbank	—	402.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	497.—
Hazai bank	—	276.—
Magyar bank	—	483.—
Keresk. bank	—	3595.—
Rimanurányi	—	632.—
Salgótarjáni kőszén	—	693.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1019.—
Közuti vasut	—	594.—

Gabona üzlet.

Buza májusra	—	—	14.17
Buza októberre	—	—	12.75
Rozs októberre	—	—	9.94
Zab októberre	—	—	8.26
Tengeri májusra	—	—	7.40
Tengeri júliusra	—	—	7.63

SZERKESZTŐI PÓSTA.

A pükösdí számra szánt dolgozatokat sziveskedjenek t. munkatársaink legkésőbb szerdáiig hozzánk juttatni.

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Ön

éveken át tanul

valamely idegen nyelvet, a nélkül, hogy azt gyakorlati értelemben használhatná, — mert ha meg is tanult „beszélni,” de sem önt az idegen, sem ön az idegent meg nem érti, mert

ön olyanoktól tanul

a kik vagy jómaguk is holt könyvekből tanulták az élő nyelvet s így annak igazi hangzását nem ismerik, vagy pedig olyan hazánkba vetődött külfölditől, aki ellenőrizhetetlen multja mellett, nemcsak paedagogia ismeretekkel, de még a tanításhoz szükséges intelligenciával sem rendelkezik.

Tegyen kísérletet

és iratkozzék be a most meginduló ROSE-féle ábrázoló nyelvtanfolyamok valamelyikére.

A) Felnőttek tanfolyama

(angol, francia, német)
120 lecke à 2 korona.

B) Kereskedelmi-, ipari- és irodalmi alkalmazottak

esti tanfolyama

(német)
Havi tandíj 10 korona.

Kirándulásokkal és játékokkal kombinált.

C) Szünidei gyermeknyelvtanfolyamok

(német, francia, angol)
Tandíj az egész szünidőre 30 kor.

D) Magánórák

(angol, francia, német)
leckénként 3 korona.

Jelentkezni lehet a tanfolyamok bármelyikére mátol fogva naponta d. e. 11—1 óráig Sal Ferenc-utca 14 b., vagy esténként a Pannónia-kávéházban. A fenti címre küldött kérdezősködő levélre azonnal válaszolok.

ROSE M.

nyelvoktató speciálista, a német, angol s francia nyelvek tolmácsa.

Bérmálásra a legszebb ajándék egy szép ernyő
BLUM ZSIGMOND ÉS VILMOS
 (Körös oldal.) cégtől. (Lévay-palota.)

Tiszta selyem női fekete ernyő **K 10.** Reklám ár május 30-ig.

— Nagy választék valódi ezüst sétatokban. —

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagy-érdemű közönséget, hogy

fűszer és csemege kereskedésemet

Nagyváradon 1914. május 14-én saját házamban Rómer-utca 13. sz. a. nyitottam meg. Megrendelések házhoz küldve köszönettel vétetnek A b. pártfogásért esedezve maradtam tisztelettel

LÉNART JÓZSEF
 fűszer és csemege kereskedő

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspöktúró érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspöktúró ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 21	3 47	7 33	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 31	3 57	7 43	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspöktúróba érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspöktúróból indul d. u. 12:58 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 51
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 59	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 06	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 22	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 32	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Uj élővirágüzlet!!

Tudomására adom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy helyben, Nagy Sándor-utca 1. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

virágüzletet

nyitottam. — Szakismereteimet külföldi élővirág kőtsészeti iskolában nyertem. Továbbá több külföldi nagyobb városokban és fürdőhelyeken mint első virágkötő és üzletvezető működtem, úgy, hogy a nagybecsű közönség legkényesebb ízlését is ki fogom elégíthetni. **Menyasszonyi csokrokat**, valamint **koszorukat** a legszebb kivitelben olcsó árban készítek. A nagybecsűt közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel:

MIMOSA virágüzlet tulajdonosnője
 Nagy Sándor-utca 1. sz.

Uj élővirágüzlet!!

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellett olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiac-tér), telefon 471.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyesletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világlási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok, lámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

A nagyszalontai járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetés.

Biharvármegye nagyszalontai járáshoz tartozó Illye, Mezőbaj, Tamásbida és Erdőgyarak községből álló és Illye székhellyel, szervezett körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A körorvos javadalmazása 1600 korona fizetés 1200 korona helyi pótlék 800 koronáig emelkedő korpótlék, természetbeni fuvar, továbbá a törvény szerint megállapított lakbér és magánlátogatási díjból áll.

Köteles a körorvos minden községet hetenként egyszer, járvány esetén a szükséghez képest többször is meglátogatni és a szegény betegeket ingyen gyógykezelni.

Felhívom a pályázókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a értelmében felszerelendő pályázati kérvényüket hivatalomba, 1914. évi június hó 5-én d. u. 5 óráig adják be.

A választást folyó évi június hó 6-án délelőtt 10 órakor fogom meg-ejteni Illye község-házánál.

Nagyszalonta, 1914. május 8-án.

Csanády Jenő,
főszolgabíró.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét
nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, káncsok, ollók, hajvágógépek, hus-örölőgépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és kül földi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszerkeket, mindennemű acél-árukat, úgymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagy érdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörűs

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét

át tanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcan egy üres telek eladó.

Kiadó

a Széles-utca 46. sz. Balogh Jánosné-féle házban levő «SZABADSÁG» kávéház, az ahhoz tartozó lakrész és mellékhelyiségeivel, egy üzlethelyiség, továbbá a Gyár-utcai 33. sz. Tischler-féle házban egy szoba és konyhából álló utcai és udvari lakrész azonnal, igen mérsékelt árak mellett. Értekezhetni **Pallay Lajos** ügyvédi irodájában Szaniszló-utca 9. szám alatt.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

Legmegbízhatóbb, legbiztosabb nyaraltatás.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy ugy helyben, mint nagyszalontai fióküzletemben szörmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegetek stb.

nyaraltatás

végett csakis nállam és fióküzletemben méltóztatassanak elhelyezni, hol kívánatra mindenkor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van azért kérem a nagyérdemű közönség szives bizalmát. Tisztelettel:

Zimányi András német szücs

Telefon 824. sz. Körös-u. 47. Telefon 824. sz. (Saját ház.)

Kévekötel 15 Klg. nehöz ezre K 10-50

Hajó és vasuti ponyvák hibás felirat miatt olcsón kiárusítatnak.

Zsák (hektoliteres) lenből 1 K-tól feljebb.

HAUSCHILD ALBERT kötőgyártó.

BUDAPEST, Károly-körut 15. sz.

Alapított 1838. Alapított 1838.

Kérjen mintát és árjegyzéket.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszés szerinti számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár utján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek utján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hitel igényeit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 4/5 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájüket a reális üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

A PEREGRINUS zarándoklat rendező bizottság 1914. aug. 20 án R. Kövér Viktor vezetése alatt

zarándok-különvonatot indít

== **LOURDES-be** ==

Svájc és Szavoján át, Einsiedeln, Luzern, Genf, Paray le Monial érintésével, 14 napi utazási tartammal.

Árak teljes ellátással: I. oszt. 540 K, II. oszt. 420 K, III. oszt. 255 K. Részletes programot kívánatra küld a

Peregrinus kiadóhivatala

Budapest, I., Kelenhegyi-ut 47.

Olcsó és szép sirtáblák domborura préselt betűkkel kaphatók

Maár Lajos és Testvére lakatosoknál
Teleky-u. 45.

Ha nincs megelegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnensfeld-palota) és meglepi önt az ottani s. o. d. olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött dltényről is, at készíték. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Dusafalva községben mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Első nagyváradai cementipar.

Készíték granitó, terazzó, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeilem mellett. Kivánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a leglekiismeretesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készíték. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB
cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz. (Füchsi-palota.)

86—1914. k. t. szám.

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező «Apolló» bérházban egy III. emeleti 5 szobás utcai lakás előszoba, hall, fürdő, cselédszoba s egyéb mellékhelyiségekkel, a földszinten egy nagyobb s 4 kisebb üzlethelyiség, az alagsorban és felemeleten 4 tágas világos műhely helyiség s 4 raktár 1914. évi május hó 1-től, eselleg junius 1-től kezdődőleg bérbeadó.

Érdeklődők a helyiségeket a helyszínen hétköznap reggel 8 órától este 6-ig megtekinthetik. — A bérlet feltételei alulírott tanácsnoknál (Városháza II. em. 30. sz. ajtó) a hivatalos órák alatt megtudhatók. — Telephon szám 108.

Nagyvárad, 1914. május 23

Eleméry Ferencz,
tanácsnok.

Standary György
kocsigyáros, volt es. és kir. gyógykovács,
Lakatos-utca 10. szám.
Telefon: 866.

Kész új kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kivánatra rajzok után is készíték a legmodernebb kivitelben.

Uj sörraktár! Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy **Kristály műjéggyárunk** **Uj sörraktár!**

üzletkörét telepünkön **Gilányi-utca 5/7. szám** alatt sör nagybani elárusításával bővítettük ki. A sörszükségleteknél levő különböző igények kielégíthetéseére átvettük a már **— évtizedek óta** fennálló jó hírnévről és jóminőségű söréről ismert **Czell-Kolozs-Monostori sörgyárának képviselőjét.** Ezen sörgyár által termelt söröket már **március 1-től** hoztuk forgalomba úgy hordós, mint tisztán lefejtett állapotban, palackokban a legjutányosabb árak mellett. Egyidejűleg tisztelettel értesítjük a t. fogyasztóközönséget, hogy

„Kristály” műjéggyárunkat teljesen átalakítva, ismét üzembe helyeztük, és azt már ezután egész éven át üzembe tartjuk. Házhoz szállítunk vízvezetéki vízből előállított kristálytisza **műjeget** jutányos árak mellett. **Havi bérlet** rendszerre előjegyzések elfogadtatnak. Nagyobb fogyasztóknak kedvezményes árt számítunk. A t. jégfogyasztó közönséget pontos és gyors kiszolgálásunkról biztosítva. Becses pártfogást kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Telefon szám **398.** **Szanditz és Társa** Telefon szám **398.**
Kristály műjéggyár és sörkereskedelmi b. t.

Belépési felhívás**Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet****12-ik évtársulatába.****A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.**

kebelében működő

**FILLÉRES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET****1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott**

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jellemezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszerű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olesó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet****Legrégibb és legmegbízhatóbb
nyaralási vállalat!**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett

**molykár elleni megóvó és
biztosító vállalatomra.**

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyeget stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kiváratra azokért érte küldök. Az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becsés, pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel:

ZBORAY GYULA
szücs üzleteFő-utca 7. szám. Telefon 947. szám.
Telep Körös-utca 32. sz. (Saját ház.)**Műszaki harisnyakötőde**
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiniszabó cég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olesó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsúr- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.**Eladó****1 kazal lucerna****a várostól 10 percnnyire.**

Czim: a kiadóhivatalban.

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

**tűz, jég, betörés, üvegtörés, szál-
litmány és életbiztosítás**

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

**baleset, automobil és géptörés el-
leni és szavatossági biztosításokat**

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank
részvénytársaság.**Félikusz-fürdőbe induló fűrdővonatok.****Nagyvárad és Váradvelence állomásairól**

Nagyvárad állomásáról ind. reggel	4 ó. 35 p. érk. Félikusz-fürdőbe reggel	5 ó. 02 p.
V.-Velence	" " 4 " 47 "	" " 5 " 02 "
Nagyvárad	" " d. e. 8 " 00 "	" " d. e. 8 " 33 "
V.-Velence	" " " 8 " 10 "	" " " 8 " 33 "
Nagyvárad	" " " 10 " 00 "	" " " 10 " 33 "
V.-Velence	" " " 10 " 10 "	" " " 10 " 33 "
Nagyvárad	" " d. u. 2 " 30 "	" " d. u. 3 " 03 "
V.-Velence	" " " 2 " 40 "	" " " 3 " 03 "
Nagyvárad	" " " 4 " 55 "	" " " 5 " 23 "
V.-Velence	" " " 5 " 00 "	" " " 5 " 23 "
Nagyvárad	" " " 5 " 35 "	" " este 6 " 03 "
V.-Velence	" " " 5 " 43 "	" " " 6 " 03 "
Nagyvárad	" " este 8 " 31 "	" " " 9 " 03 "
V.-Velence	" " " 8 " 41 "	" " " 9 " 03 "

Félikusz-fürdőből visszautazás

Félikusz-fürdőből ind. reggel	7 ó. 45 p.-kor. érk. Nagyváradra d. e.	8 ó. 20 p.-kor.
" " d. e. 8 " 40 "	" " " 9 " 10 "	" " " 11 " 10 "
" " " 10 " 39 "	" " " 11 " 10 "	" " " 11 " 10 "
" " d. u. 3 " 10 "	" " " d. u. 3 " 40 "	" " " 7 " 30 "
" " este 6 " 59 "	" " " este 7 " 30 "	" " " 9 " 40 "
" " " 9 " 10 "	" " " " 9 " 40 "	" " " 11 " 00 "
" " éjjel 10 " 32 "	" " " " 11 " 00 "	" " " " " " "

Hódmezővásárhelyi Dankó Béla utóda Virág Károly az egész idényre szerződött hírneves zenekara a Nagyvendéglő teraszain naponta 3-szor hangversenyez. Eredeti hegyiborok, elsőminőségű Kőbányai sörök, konyha házi-kezelésben, mérsékelt éllap árák állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Délután 5 órától este 9 óráig a zene hangversenyen egy hírneves tárogatós közreműködik Minden szombat este tombolajáték, játék után táncmulatság a gyógyteremben Virág Károly és zenekara mellett. Konfetti, szerpentin és tűzijátékkal egybekötve minden belépési díj nélkül. Érdekes csolnakázás egész napon át a «Halas taván» este 9 óráig.

Az utolsó vonatindulás Félikusz-fürdőből este fél 11-kor N.-Várad felé.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Main railway schedule table for Budapest-Nagyvárad-Kolozsvár route, including station names and departure/arrival times.

Nagyvárad—Vaskóh.

Vésztő—Kötegyán—Pusztahollód.

Sub-routes of the main schedule: Nagyvárad-Vaskóh, Vésztő-Kötegyán-Pusztahollód, Szombatság-Venterrogoz-Bihardobrosd.

Püspökladány—Debreczen—Szatmár.

Sub-routes of the main schedule: Püspökladány-Debreczen-Szatmár.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad—Ujdombóvár—Fiume.

Nagyvárad—Gyoma.

Sub-routes of the main schedule: Nagyvárad-Békéscsaba-Szeged-Arad-Ujdombóvár-Fiume, Nagyvárad-Gyoma.

Székelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Nagyvárad—Ermihályfalva.

Debreczen—Nagyvárad.

Sub-routes of the main schedule: Székelyhid-Margitta-Szilágysomlyó, Nagyvárad-Ermihályfalva, Debreczen-Nagyvárad.

Sárand—Nagyléta—Vertes.

Sub-routes of the main schedule: Sárand-Nagyléta-Vertes.

At the bottom left, explanatory text regarding the railway schedule, including terms like 'motorvonat' and 'tehervonat'.

At the bottom right, text mentioning 'Tiszántúli' napilap szerkesztősége és kiadóhivatala Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

Javításmentes tetőfedések és falburkolások

ETERNIT

PALABÓL

Csak akkor valódi,
ha minden lapon
az
ETERNIT
törvényileg védett
szövevény dom-
bornyomasban
látható

ETERNIT-MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS,
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UTCA 33.
GYÁR: NYERGESÚJFÁLU

KÉRJEN
MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET.

Elárusítók:

Nagyváradon: Mezei Lajos és Társa,
Rosinger és Társa.
Bihardiószegen: Fischer és Wollner.
Pocsajon: Öhlbaum és Moser.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni " 28 " " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fe-
hérművek zsebkendők, ridikülők pénzerszények,
ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék,

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét,
viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért
a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Jugyon

ADUNK HASZNÁLATRA
MŰVESZETI KIVITELŰ TŰZ ÉS
DEJÓRÉSMENTES ÚJ PANEEL

TAKARÉKPERSELYT BARKINEK

Trijon
PESTMEGYEI TAKARÉKPENZTÁR
BUDAPEST, IV. KÖRÜLUTCA 11.

SAVOY-SZÁLLODA

BUDAPEST, VIII.

József-körut 16.

Modern szálloda újonnan berendezve, légfűtés, hideg és meleg víz minden szobában, lift éjjel-nappal.

RENDES SZIDOR tulajdonos személyes vezetése alatt.

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától fűtés, világítás és kiszolgálással.
A szobák feltétlen tiszták.

Hosszabb tartózkodásnál engedmény.

Ujonnan bevezetett **PENSIO**-rendszer, napi ellátás 4 koronáért.
NAPI HAROMSZORI ÉTKEZÉS.

HAVI SZOBÁK 80 KORONÁÉRT.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévviz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.

Rendkívüli kiadás.

Nagyvárad, 1914. május 25.

Hétfő

TISZÁNTÚL

külön kiadása.

Meghalt Kossuth Ferenc.

Ma hajnali 4 órakor Kossuth Ferenc hosszas haláltusa után meghalt. A nagy pártvezér utolsó perceiben visszanyerte eszméletét. Felesége elájult. Az összes pártok gyászlobogót tűztek ki. A függetlenségi párt táviratokat küldött szét az egész országba.

Bővebbet a Tiszántúl holnapi számában.

Felelős szerkesztő: Dr KRÜGER ALADÁR.

Szent László-nyomda r.-t. Nagyvárad.

Ara 2 fillér.